

Informatie- en communicatietechnologie in de zorgsector

Het ICT Platform Zorg (IPZorg) is ontstaan uit een overeenkomst tussen de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en de zorgsector. Zij vervult een coördinerende en stimulerende rol in het gebruik van informatie- en communicatietechnologie (ICT) in de zorg. Aan het bestuurlijk platform neemt een groot aantal partijen uit de zorgsector deel om gezamenlijke afspraken te maken over de wijze waarop die ICT-toepassingen kunnen worden uitgevoerd. De intentieverklaring hiertoe werd in september van dit jaar door de deelnemende partijen ondertekend. Tevens werd als één van de belangrijkste initiatieven op dit moment de introductie aangekondigd van een 'zorgpas' die toegang moet bieden tot het elektronisch patiëntendossier.

Intentieverklaring IPZorg

Op het adres www.ipzorg.nl kan de website van het IPZorg worden bekeken. Het platform is in mei 1999 opgericht en heeft nu met de ondertekening van de intentieverklaring door de deelnemende organisaties zijn doelstellingen aangescherpt tot het zo snel mogelijk zorgen voor een operationele landelijke ICT-infrastructuur in de zorgsector. Deze infrastructuur moet het mogelijk maken om binnen de zorgsector zorginhoudelijke, logistieke en administratieve berichten uit te wisselen. Het elektronische patiëntendossier (EPD) is hierbij van doorslaggevende betekenis omdat het een instrument is dat de efficiëntie en de effectiviteit van het hele zorgproces kan vergroten. Privacy van de patiënt en zijn relatie met de zorgverlener(s) worden hierbij als uitgangspunt genomen.

De doelstellingen van IPZorg kunnen in het kort als volgt worden samengevat: verbetering van de kwaliteit, de doelmatigheid en de toegang tot de zorg met een waarborg voor de rechtspositie van zorgverlener en patiënt. ICT is slechts een hulpmiddel om deze algemene doelstellingen te bereiken en geen doel op zich. Met behulp van ICT wordt een aantal belangrijke toepassingen verder uitgewerkt ten behoeve van het EPD. Voor de duidelijkheid zij hier opgemerkt dat het EPD niet één groot bestand is waar alles aan elkaar is gekoppeld, maar de bedoeling heeft zorgverleners de mogelijkheid te bieden bij elkaar - ongeacht de plaats en het tijdstip - die informatie te kunnen opvragen die op dat moment van belang is.

Randvoorwaarden

Indien binnen de zorgsector meer elektronisch gecommuniceerd wordt, zal die communicatie controleerbaar en veilig moeten plaatsvinden zodat gevoelige informatie slechts met toestemming van de patiënt in handen kan komen van daartoe gerechtigde personen en instanties. In dit kader dient de identificatie en autorisatie van informatie-uitwisselende partijen duidelijk geregeld te zijn. Voor deze randvoorwaarden zijn met het ondertekenen van de intentieverklaring zeven afspraken gemaakt. Eén daarvan is het instellen van een bij wetgeving ingevoerd 'Zorg Identificatienummer' (ZIN). Dit nummer wordt per individu gegenereerd door middel van een onomkeerbare versleuteling van het reeds bestaande sofi-nummer. Dit nummer maakt het mogelijk enerzijds

Openings scherm website IPZorg.

toegang te krijgen tot het informatieverkeer tussen zorgverleners onderling en anderzijds dient het de administratieve afhandeling van het verkeer tussen zorgverleners en andere instanties zoals zorgverzekeraars. Nader wordt onderzocht door welke organisatie het nummer wordt gegenereerd, uitgegeven en beheerd. IPZorg zal daartoe de juridische, de financiële en de organisatorische aspecten in detail onderzoeken.

Naast de unieke identificatie van de patiënt is het tevens noodzakelijk dat ook de zorgverlener uniek identificeerbaar is. Ook hiervoor is een afspraak gemaakt: deelnemers van IPZorg zorgen ervoor dat de unieke identificatie en authenticiteit van zorgverleners wordt vastgelegd in een register. Bestudeerd wordt of deze 'Unieke Zorgverlener Identificatie' (UZI) opgezet en beheerd kan worden door het BIG-register.

De derde afspraak betreft de regeling van het informatieverkeer. De informatie-uitwisseling in het zorgverleningsproces zal plaatsvinden op basis van autorisatieprotocollen. Kort gezegd komt er een soort verwijzindex waarin moet worden afgesproken wie, wanneer en wat voor soort berichten er mogelijk zijn. De feitelijke autorisatie wordt verleend door een nog op te richten 'trusted third party' (TTP). Bovengenoemde afspraken moeten leiden tot een gestandaardiseerde, technische infrastructuur van het digitaal berichtenverkeer. Het Zorgpasproject wordt dan ook gezien als het begin van de totstandkoming van deze gewenste infrastructuur, waarmede tevens de vierde afspraak is geformuleerd. Alle volgende afspraken betreffen de standaarden voor de berichten, waarbij gedacht moet worden aan de functionele inhoud en de technische verpakking daarvan.

De partijen

Behalve de overheid, in de vorm van de ministeries van VWS en Economische Zaken, zijn van de zorgkant praktisch alle beroepssectoren vertegenwoordigd. Ook de verschillende organisaties van patiënten en zorgverzekeraars maken deel uit van dit platform. Het is bekend dat automatiseringsprojecten in de zorgsector moeizaam tot stand komen, de medische praktijk van alle dag is al jaren zeer weerbarstig op dit terrein. Digitale technieken in de zorg zijn echter met een niet te stuiten opmars bezig en hebben het stadium van de 'early adaptor' gelukkig achter zich gelaten. Het is dan ook jammer te moeten constateren dat de tandheelkundige professie op geen enkele wijze is vertegenwoordigd op de lijst van achttien (beroeps)organisaties van het ICT-platform in de zorg.

S.L. Liem, redacteur Internet[